

Jou-tin Čchen (Tchaj-wan)

Čchen Jou-tin (Eugene Chen) je výraznou spisovatelkou z generace mileniálů. Díky rodinnému zázemí – otec je veterán a matka pochází z Indonésie – dokáže obratně zpracovat širokou škálu témat. Ve své tvorbě zkoumá spletnost identity druhé generace imigrantů, reflektuje městský ruch i detaily z každodenního života nových obyvatel. Její příběhy vyzdvihují především multietnicitu tchajwanské společnosti. Všestrannost této dynamické osobnosti dokazuje také to, s jakou hladkostí a přirozeností přechází z diskusí o digitální éře k debatě o problémech současných žen.

Jarní kapitola, starý člověk umírá – Čchen Čchiou-šeng před dvěma měsíci
z románu *Komunikace mezi světy* (2018) přeložila Jana Heřmanová

(úryvek)

Oblékl jsem si nejlepší oblek, upravil kravatu a do kapsy vložil průkaz veterána. Zhubl jsem, kalhoty byly i s páskem na poslední dírce příliš volné. Žaluziemi zešíkma pronikalo sluneční světlo, díval jsem se ven, nebyl tam jediný člověk, který by ve mně vzbuzoval nostalgii. Konečně, když člověk zestárne, lidé, které znal, už téměř všichni zemřeli. Dal jsem si smyčku kolem krku, za chvíli se budu moci setkat se svými přáteli. Vzduch postupně řídł, boty spadly, ale nemohl jsem s tím nic dělat, prostě mi je bude muset ten, kdo mě první objeví, obout. Duše padala do pekla, na mém těle lehounce přistála bledě žlutá smrt.

První mě objevila indonéská pečovatelka.

„Pane, copak je?“ S očima doširoka otevřenými kontrolovala můj dech.

„Ale nic, myslel jsem, že je to popruh na narovnání páteře,“ řekl jsem a sám vylezl zpod závěsů. Podobně jako když jsem v tom roce, kdy jsem uslyšel, že válka skončila, vylezl z příkopu, mohl jsem postupovat jen vratkými kroky, opíraje se o zeď. Víc jsem se ale obával, že nemocnice bude chtít uhradit tu konzoli, nejspíš není zrovna levná.

Pacienti v nemocnici často říkají:

„Chci se vrátit domů.“

„Kdyby m ě pustili z nemocnice, dal bych si smaženou rýži se šneky.“

„Kdyby m ě pustili z nemocnice, chtěl bych na stáří do Tchaj-tungu.“

„Kdyby m ě pustili z nemocnice, jel bych do horkých pramenů.“ (I přes nemocné srdce.)

„Kdyby m ě pustili z nemocnice, nechal bych si laserem odstranit stařecké skvrny.“

(Ačkoli to může vyvolat rakovinu.)

Když už člověk musí umřít, přál bych si, aby mu děvče z Filipín nemuselo vyměňovat pleny, masírovat ho a aby mu nestrkali do celého těla všelijaké trubice.

Sešel jsem ze schodů, v celé nemocnici bylo ticho, stařec v pruhovaném pyžamu s připevněným sáčkem na moč nebo kapačkou se obracel na místě, mladí příbuzní plakali, ze všech sil se snažili plakat potichu, až mi z toho bylo taky do pláče. Jakmile se člověk dostane do nemocnice, tělo jako by nebylo jeho, zvláště když skončí na jednotce intenzivní péče, kde mají všichni vlasy nakrátko. Lékař nebo sestra nepozdraví a nezeptají se, jak vám je, ale podívají se, co je napsáno na vašem náramku, pak ještě na jméno a název nemoci zapsané na papíru v nohách postele. Nálepka na lůžku s infuzí je jeden velký shluk nesrozumitelného anglického textu, nezbývá než věřit, že to, co vstupuje do vašeho těla, je ten správný lék.

Všichni mají spoustu práce, jenom pacienti nemají co dělat. Lékaři vždycky říkají, budeme se vás ze všech sil snažit zachránit! Výsledkem je, že i když jste zcela jasně podepsali, že nechcete být ožívováni, a ví se, že po oživení budete ve vegetativním stavu, rozhodně vás tahají od brány

do světa duchů zase zpět. Skončí to tak, že se člověk ani nepodobá člověku, duch nevypadá jako duch, tělo je připevněno k náramku, kolečkovému křeslu, stojanu s infuzí a kyslíkové láhvi.

Abych to shrnul, podobných věcí jsem už viděl hodně.

Nemá to smysl, žití skutečně nemá smysl.

Klimatizace v této nemocnici chce chladit mrtvé? Ty, co nejsou nemocní, ochladí, až onemocní. Sestry chodí sem a tam, mám pocit, že se podobám kameni, co překází v cestě, ale když chci zrychlit, nejde to, staří lidé jsou ubozí.

Od slečny na sesterně jsem si šel půjčit nůž, sestra řekla: „Nůž je pro starého člověka nebezpečný, copak chcete řezat?“

Chtěl jsem si rozříznout břicho, ale bál jsem se, že bych tu dívku vyděsil, a tak mi nezbylo než říct: „Zapomněl jsem, co chci krájet.“

„To nic, až zase budete něco potřebovat, přijďte mi říct. A nezapomeňte si vzít léky“.

Roztomile se usmívá, jenže copak ze mě nedělá dementního?

Když je nůž nebezpečný, můžu si půjčit pravítko. Sestra mi ho bez sebemenšího podezření půjčila. S plastovým školním pravítkem 00 jsem se vrátil na židli, smutně a vztekle jsem si přejel po ruce. Ztraceně, jak to, že to tak bolí, chtělo by to ten nůž! Metoda přerezávání zápěstí je mimo hru.

Uviděl mě dobrovolník a zeptal se, proč jdu tak, až se celý potím. Měl jsem plnou hlavu toho, že tohle je poslední cesta lidského života. Zapomněl jsem, že z pohledu ostatních vypadám nějak divně. Rychle jsem zaběhl na toalety a papírovou utěrkou si utíral pot. Už se změnil dokonce i vysoušeč rukou, není to ten dřívější vlahý proud vzduchu, ale řeže jako nůž. Tak jsem se vyděsil, že jsem se začal potit ještě víc. Utekl jsem, utekl jsem na toaletu. Sedět na teplé toaletní míse, to je moje nejoblíbenější místo v celé nemocnici.

S námahou jsem se dostal do lékárny. Mramorový pult obsluhy mi dosahoval k hrudníku a vytvářel přirozený ochranný štít. Člověk uvnitř viděl z toho, kdo byl venku, jen hlavu a naopak. Hlasitě jsem zavolal, je tu někdo? Soustředili se jenom na svoje záležitosti, jinak pracovali na počítači, pospávali. Vzal jsem berlu a zaklepal na přepážku, při klepání železa na kámen se staré kosti skoro rozletěly, teprve tehdy si mě všimli.

Zeptal jsem se, jestli mi mohou dát víc prášků na spaní, špatně spím a peníze nejsou problém.

„Pane, prášků na spaní nemůžete dostat víc najednou, protože tu jsou obavy, že by se někdo mohl chtít zabít,“ řekl mladý magistr sotva po škole.

„Ale já opravdu špatně spím,“ namítal jsem.

„Možná bylo do léku namícháno placebo.“

„Co je placebo?“

„To jsou vitaminy bez účinné látky. Jen abyste tomu věřil.“

Žádný div, že užívání léků nemá účinky! Ti obchodníci to skutečně přehánějí, opravdu je nenapadlo, že by si někdo mohl přát usnout a neprobudit se? Nejenže nezemřeme, ale ani nespíme zrovna klidně, a oni jen vydělávají!

„Pane, můžete být klidný, já vám to sice nemůžu prodat, ale můžete jít do jiné lékárny.“

Magistr mi ukázal cestu, jenže to byla slepá ulička, další lékárna byla přes ulici vedle semaforu, kdybych měl jít tak daleko, to už je lepší umřít a hotovo! Nikdo mi nemůže zabránit v mém rozhodnutí. Během jedné zelené dokážu ujít jenom dvě třetiny trasy, když mě na posledním úseku srazí auto a já zemřu, taky dobře. Nebesa ale nejspíš chtěla otestovat pevnost mého rozhodnutí a nechala mě mezi troubícími auty přejíždějícími sem a tam přejít

silnici. Stál jsem u chodníku a lapal po dechu, s vypětím všech sil jsem došel do lékárny, a magistra mi řekla, že si můžu koupit léky jen na tři dny. Nebesa! To mě připraví o život!